

"ОАЗАТА НА МИРОТ" СТАНА БЕЈРУТ

Заскитан куршум (1 јануари 2006 год.) се одбил од рамото на деветгодишно дете, кое со семејството во дворот во Арачиново ја чекало Нова Година. Две девојчиња и две момчиња, од кои едното малолетно, се здобиле со лесни повреди на нозете од експлозија на шок-бомба, која експлодирала (8.1.2006) пред влезната врата на нокниот бар "The End" во центарот на Прилеп.

На 4.2.2006 година полицијата го уапси Енес Рамадан, еден од учесниците во престрелката кај Бит-пазар. Уапсениот и неговите браќа, Амет и Исмаил, од автомобил пукаа во 20-годишниот

Скопјанецот Петре Чуповски (12.4.2006) не ги преживеа тешките повреди од експлозијата на бомба кашикара во неговата рака. Инцидентот се случи во Капиштец спроти фабриката "Треска", веднаш до кафеаната "Момир".

На 13.5.2006 година врз ресторанот "Болетус" во Велес е фрлена бомба кашикара. На 19.5.2006 година во

НЕОПХОДНА Е Н ДА ГО "ОЖНЕЕ"

■ Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

Асан Идризи, кој беше повреден, а ранија и случаен минувач. Пукале поради крвна одмазда.

Еден загинат, двајца ранети во престрелка при грабеж на менувачницата "Биди" во Старата чаршија во Скопје. Убиен е и еден од тројцата вооружени разбојници, кои се обиделе да ја ограбат менувачницата (9.2.2006).

Пукање пред Министерството за одбрана и Генералштабот во Скопје. Нема повредени и не е направена материјална штета (15.2.2006). Пукано е од автомобил бел "мерцедес" во движење.

Педесетгодишен скопјанец (3.4.2006) пукаше во двајца браќа за да ги заштити ќерката и сопругата. Во скопската Општина Чаир со пиштол тој го убил 26-годишниот Џелил Сулејмани, а неговиот тешко ранет 49-годишен брат Реџеп Сулејмани е пренесен во Градската болница.

Напади со бомби кашикари, престрелки среде бел ден, убиства... Ова е реалноста во Македонија. Каква е таа безбедност, како што милуваат надлежните да ја оквалификуваат состојбата во државата, кога пукотниците се слушаат по 24 часа, и кога стравот од тоа некој пиштолот да не ти го впери в чело, се вгнездил во нашиот секојдневен живот. Вистината е дека безбедноста ни е на "стаклени нозе". Кај нас одамна проблемите наместо со дијалог, се решаваат со оружје. Со него се тргува, тоа се шверцува, се продава и препродава, како да станува збор за играчки за деца, а не за најголемото зло на денешницата. Дали "оазата на мирот", како што беше нарекувана нашава држава, почна да потсетува на Бејрут? Секојдневно расте бројот на лицата кои нелегално го поседуваат оружјето, а токму повеќето убиства во Македонија се последица на употребата на нелегалното оружје. Потребна ни е нова акција за негово предавање, бидејќи досегашните не ги дадоа очекуваните резултати.

Чаир - шок и солзи. Загинаа браќата Енис и Енџин, едниот 17, а другиот 14 години, како и нивниот другар Раметула три години постар...

Ова е само дел од хронологијата на настаните од црната хроника, кои секојдневно се случуваат во државата. Тие се демант на изјавите на надлежните институции дека сме безбедна држава.

Напротив, нападите со бомби кашикари, престрелките среде бел ден, убиствата - тоа е реалноста во Македонија. Во која држава живеаме? Дали "оазата на мирот", како што беше нарекувана Македонија, стана Бејрут? Безбедноста ни е на "стаклени нозе", а секојдневно стравуваме некој да не ни го впери пиштолот в чело. Кај нас веќе одамна проблемите наместо со дијалог, се решаваат со оружје. Полицијата никако да го реши проблемот со мафијашките и криминалните банди.

"СЕ ПРЕЛЕА ЧАШАТА"

Последниот инцидент во скопската Општина Чаир, во кој загинаа три млади лица, а шестмина беа повредени, (прво со црн "мерцедес" дошол баран криминалец и влегол во Интернет-кафето; со црвено "БМВ" го следеле тројца, од автомобилот во движење почнале да пукаат кон Интернет-кафето; однатре возвратиле; напаѓачите побегнале кон Бит-пазар; за двајцата кои биле цел на нападот полицијата прет-

поставува дека се побегнати надвор од државата; според полициски информации, станува збор за одмазднички акт на арачиновска група, поврзан со јануарскиот инцидент пред стоконата кука "Илинден", кога е убиен Агим Асани, еден од обвинетите за убиството на тројцата полицајци кај Арачиново пред шест години), покажува дека во овој дел од градот царува "законот на мафијата".

"Се прелеа чашата", веќе нема место за толеранција.

ГОДИШНОТО ПРОИЗВОДСТВО НА МУНИЦИЈАТА ДОВОЛНО ЗА "ДВА ПАТИ" ДА СЕ УБИЕ ЧОВЕК

Во светот има околу 640 милиони парчиња мало оружје, односно по едно парче на секои десет лица на Земјавата. Од нив, 59 отсто се наоѓаат во рацете на цивилното население; 38 отсто поседуваат владите и армиите; 2,8 отсто е во рацете на полицијата и 0,2 отсто кај вооружените групи. Вредноста на трговијата со оружје изнесува четири милијарди американски долари годишно, од кои за една милијарда постои сомневање дека се профит од нелегалната трговија со оружјето. Осум милиони нови парчиња се произведуваат секоја година во досега познати 1, 249 компании во 92 држави. Од 10 до 14 милијарди парчиња муниција се произведуваат секоја година, што е доволно "два пати" да го убие секој човек на светот.

ОВА "ЖЕТВА" ОРУЖЈЕТО

ДВОЈНО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ТРЕНДОТ НА ЗАПЛЕНЕТО ОРУЖЈЕ

Според податоците од Министерството за внатрешни работи на Република Македонија, повеќето убиства извршени во државата се последица на употребата на нелегалното оружје. Нивните податоци велат дека кај нас има од 80.000 до 120.000 парчиња нелегално оружје. Во првите три месеци од годинава имало 63 поднесени кривични пријави против 71 лице, а заплени биле 50 парчиња оружје и 3.500 парчиња разна муниција. Пронајдени се и други 44 разни видови оружја. Во изминатиов период уништени се голем број парчиња оружје во рамки на светската акција за уништување на оружјето. Во 2005 година уништени се 5.313 парчиња оружје, а поднесени се пријави за 361 кривично дело, пријавени се 402 лица. Во 2004 година поднесени се пријави за 214 кривични дела, а пријавени се 235 лица.

Портпаролот на МВР, Борче Пешевски, објаснува дека акцијата за заплenuвање на нелегалното оружје ја сметаат за успешна, односно бележат двојно зголемување на трендот на заплenuвање на нелегалното оружје. Преку разни кампањи ќе продолжат да ја спроведуваат акцијата за подигнување на свеста на граѓаните и на институциите дека оружјето не им е потребно.

Врие во душата на граѓаните, без разлика на нивната националност. Зошто да страдаат невини луѓе, зошто детската игра да се замени со крв?

Иако, градоначалникот на Чаир, Изет Меџити, изјави дека оваа Општина е најбезбедната општина во државата, она што се случи токму во неа е демант на сè што тој кажува. Го поддржа про-

тестниот марш на граѓанското здружение "Разбуди се" и на чаирчани против насилството во нивното мало, но тој сè уште е на ставот дека крвавиот инцидент е поединечна работа, која можела да се случи секаде. Сепак, реалноста докажува дека настани со ваков епилог веќе одамна се случуваат во оваа Општина. Изминативе години на оддалеченост од само 50 метри околу "Чаирчанка" се случија десеттина инциденти. Имаше повеќе невини жртви. Пред четири години во "Чаирчанка" во

Најголемите извозници на оружје

Држава	Годишна вредност на извозот на оружје (во милиони долари)
САД	533
Италија	Минимум 250
Бразил	164
Германија	Минимум 159
Белгија	Минимум 145
Русија	41-130
Кина	100
Обединето кралство	79
Австрија	Минимум 86
Јапонија	65
Швајцарија	54
Канада	52
Република Чешка	Минимум 51
Франција	Минимум 48
Шпанија	Минимум 47
Норвешка	45
Турција	30
Финска	26

жат да ја спроведуваат акцијата за подигнување на свеста на граѓаните и на институциите дека оружјето не им е потребно.

ПОРАДИ ОРУЖЈЕТО ДНЕВНО УМИРААТ ПО 1.000 ЛУЃЕ

Дневно илјада луѓе (податоците се од IANSA-Меѓународна акциона мрежа за малото оружје) умираат како резултат на употребата на огнено оружје. Од нив, 560 отпаѓаат на жртви убиени во криминални дејства, 250 се починати директно во војна, 140 се самоубијци, а 50 гинат како резултат на несрекен случај. Три лица се рануваат на секој смртен случај. На годишно ниво, малото оружје е одговорно за 60-90 отсто од смртта на лица при директен конфликт. Илјадници деца се вооружени и вклучени во борби во повеќе од 20 конфликти низ светот. Меѓу јануари 2003 година и април 2004 година речиси 600.000 луѓе загинаа во Демократска Република Конго, како резултат на нестабилноста и конфликтот. Во Ирак, оружјето е идентификувано од ирачката организација "Боди Каунт" како единствена најголема закана за безбедноста на граѓаните. Меѓу 1 мај 2006 година и 18 март 2005 година, 5.502 цивила се убиени во инциденти предизвикани од експлозивни направи, додека 8.894 лица загинаа во криминални акти, речиси сите од мало оружје. Според проценките на Меѓународниот комитет на Црвениот крст, 18 месеци по официјалниот крај на кој и да е конфликт, жртвите поврзани со оружје се од 60 до 80 отсто повисоки од пред конфликтот. 85 проценти од жртвите убиени со огнено оружје се помлади од 44 години, а 90 отсто од нив се мажи, додека 88 отсто од самоубиствата со оружје се случуваат кај мажи. Во Рио де Жанеиро, најмалку 5.500 од 12.000 деца и тинејџери, кои се вклучени во трговијата со наркотици, носат оружје. Во Јужна Африка, секои 30 часа по една жена е убиена од сегашниот или од поранешниот партнер, со легално стекнато оружје. Студиите од болничката администрација во Австралија покажуваат дека морталитетот од огнестрелна повреда е два пати повисок од убодните рани. Студија од САД покажува дека домашните истражувања, експерименти, вклучувајќи

ги и оние со огнено оружје, се дванаесет пати посмртоносни отколку друг вид повреди. Одно истражување во Ел Салвадор покажува дека луѓе кои носат оружје за безбедност имаат четири пати поголеми шанси да настрадаат отколку оние кои не носат оружје. Друго истражување во САД од 2003 година покажува дека чување огнено оружје во домот ја зголемува шансата некој од дома да биде убиен или повреден. Американската банка за развој покажува дека насилството со огнено оружје во Латинска Америка чини околу 140 милијарди долари, односно 12 отсто од бруто домашниот производ на овој континент. Од 32 земји на дното на индексот на човековиот развој на УНДП, дури 22 се во вооружен конфликт. Карактеристичната граѓанска војна чини 50 милијарди долари годишно, односно 250 проценти од бруто домашниот производ на таа земја. Истражување од 2002 година покажа дека насилството со огнено оружје во САД, вклучувајќи ги и трошоците поради загубите во производството и заработката, се 100 милијарди долари годишно. Во Бразил, новиот Закон за оружје од 2003 година го ограничи поседувањето на оружје и отвори можности за доброволно предавање на оружјето. Наредната година бројот на убиства со мало оружје се намали за 8 проценти, односно 3.200 животи се спасуваат за една година. Во Австралија во 2004 година евалуацијата на резултатите од промена на Законот за оружје од 1994 година, покажа дека има драматична редукција на смртните случаи предизвикани од огнено оружје. Во Канада, серија закони за оружје се реформирани и воведени уште од 1991 година. До 2003 година забележан е пад од 46 проценти од убиствата извршени со пиштол. Тоа особено ги поштеди жените. Додека кај мажите бројот на убиства со огнено оружје падна за 37 проценти, кај жените, жртви на оружено насилство, тој падна за 61 отсто. Во Британија, законите за оружје беа реформирани во 1997 година. До 2003 година убиствата со пиштоли кај мажи во Англија и Велс паднаа за 33 проценти, а кај жените за 48 проценти.

криминална пресметка загинаа четворица, од кои тројца беа случајни минувачи. За време на војната беше убиен полицаец. Неколку пати се пукаше во дуќани во овој реон, заради рекет или одмазда.

"ЗАКОНОТ НА МАФИЈАТА"

Крајно време е да ја разбудиме нашата свест и решително да преземеме мерки против употребата на оружјето во име на безбедноста на граѓаните, а особено на најмладите.

"Време е - како што ќе речат и од Кабинетот на градоначалникот на Скопје - да се вразумиме и да ги замолчине железните усти, а мирисот на барутот засекогаш да исчезне од нашата атмо-

сфера. Иднината на овој свет е во рацете на нашите деца, да им дозволиме да ја креираат во слобода и мир".

Каде треба да ја бараме вината за ваквата ситуација, ако не во органите на про-

гонот, кои треба да му се спротивстават на "законот на мафијата". За одговорот на прашањето - зошто криминалците слободно шетаат и зошто никој ништо не им може - ќе почекаме!?

Сепак, и покрај разните иницијативи и апели да не се употребува оружјето, ова зло на денешницата е секојдневна појава. Експертите оценуваат дека треба повторно да има регионална акција за доброволно предавање на нелегалното оружје, бидејќи тоа е заеднички проблем на сите балкански држави. Се калкулира со бројката на парчињата на нелегално оружје. Експертите посочуваат многу поголема бројка од онаа која ја соопштуваат надлежните институции. Дирекцијата за заштита и спасување покренала иницијатива за отворање анонимна телефонска линија на која граѓаните, без да бидат казнети, ќе можат да се ослободат од нелегалните арсенали.